

NY, FORBEDRET BYNATUR.APP TIL KOMMUNERNE

Feltsæsonen 2024 er netop begyndt, og nu kan man få en ny version af bynatur.app med i "lommen". Den opdaterede nationale kortlægningsmetode giver kommunerne et **enestående databaseret grundlag for at prioritere og målrette indsatsen for biodiversitet** i byerne. "Jo flere der bruger appen, jo mere værdi giver den" lyder en slet skjult opfordring til kommunerne fra teamet bag metoden.

TEKST /
ELISABETH
KRARUP

Senior
Kommunikations-
specialist,
Molio

Den nationale metode for kortlægning af bynatur tjener flere formål. Det er en metode, som oprindeligt er udviklet til byggebranchen for at give dem et værktøj til at kortlægge og beskytte natur og biodiversitet on-site. Men metoden tapper også direkte ind i kommunernes biodiversitetsagenda og i det dokumentationsbehov, der følger heraf.

Efter metodens første feltsæson har forskerholdet bag metoden indsamlet både data og feedback fra brugerne. På den baggrund har de bygget videre på metoden, og en ny version af bynatur.app er klar inden den kommende feltsæson.

NYT FOKUS PÅ LEVESTEDSRESSOURCER

En af de væsentligste forbedringer

ved bynaturappen er, at man ikke "bare" indsamler en liste af arter, men nu også skønner arternes hyppighed i de enkelte habitater. Dette gøres ved at dykke et spade-stik dybere ned i registreringen af det livsgrundlag, der er for arterne i det pågældende habitat. "Kvaliteten" af habitatet, om man vil, forklarer Lotte Nystrup Lund, der har skrevet ph.d. om biodiversitet i byudvikling og er en af eksperterne bag udviklingen af bynatur.app:

-Hvis vi vil understøtte biodiversiteten i det urbane Danmark, er det vigtigt, at vi er opmærksomme på, at arter har brug for kvalitets-habitater for at overleve, trives og sprede sig. Derudover skal hver arts population have en vis størrelse for at være levedygtig. Lige præcis kvalitetshabitater og større populationer kan være en udfordring i bymiljøer, så derfor gi-

ver metode-udvidelsen ekstra god mening, forklarer Lotte Nystrup Lund, der netop har udgivet bogen BiodiversitetsTaktik, som også fremhæver vigtigheden af robuste kvalitetshabitater i og omkring byer.

Som konsekvens har forskere, konsulenter, rådgivere og testbrugere i fællesskab kortlagt hvilke ressourcer, der er de vigtigste at få styr på i habitaterne. For det viser sig, at mange af arterne er afhængige af de samme levestedsressourcer:

-Det er alment kendt inden for biologien, at flere arter bruger af de samme ressourcer; og lever i de samme miljøer. Ja, faktisk er det sådan, at ingen art kan leve alene. Væsentlige dele-ressourcer er fx blomster, gamle træer, dødt ved, og vandhuller. Derfor giver det rigtig god mening, når der i den nye ver-

Lotte Nystrup Lund.

sion af bynatur.app spørges nøje ind til hvilke levestedsressourcer, der er til stede i de enkelte habitater fremfor blot at registrere, om arterne er til stede, siger forsker og futurista Lotte Nystrup Lund.

KOMMUNERNE HAR BRUG FOR MERE VIDEN OM HABITATER

Det, man i første omgang kan bruge denne viden til i kommunerne, er at redde den natur og de habitater, der allerede findes. "Brandmandens lov" som Lotte Nystrup Lund kalder det. Altså, at få kortlagt habitater med henblik på at bevare og beskytte dem. Derefter har man et godt grundlag for at videreudvikle kvaliteten af de enkelte habitater, etablere trædesten, udvikle forbindelser og forstørre leveområderne, hvilket øger muligheden for artenes trivsel, overlevelse og spredning.

KL EFTERSPØRGER BEDRE REDSKABER

I et KL-notat fra 3. januar 2024 hedder det blandt andet, at den seneste afrapportering fra Natura 2000-områderne viser, at tilstanden for både habitatnaturtyper og -arter er forværret (Kommunernes Landsforening til Biodiversitetsrådets Årsrapport 2023 - "Mod robuste økosystemer").

Spørger man Rasmus Vincentz, direktør i Habitats og med i teamet bag den nye metode, får kommunerne her et validt værktøj, der kan hjælpe dem med at skabe bedre betingelser for biodiversitet i bynaturen:

-Kommunerne får her et genarbejdet værktøj til at understøtte både det strategiske og det operationelle arbejde med biodiversitet. Uanset om det handler om at få kortlagt eksisterende habitater, og på den måde skabe et vidensgrundlag til at prioritere indsatsen, eller det handler om at dokumentere en indsats eller vurdere om en indsats giver de ønskede resultater over tid, så er metoden anvendelig. Alle tre niveauer er med til at modne vores fælles viden om biodiversitet og med til at kvalificere biodiversitetsstrategier og indsats i kommunerne og på den måde skabe sammenhæng mellem indsats, investeringer og resultater, siger Rasmus Vincentz.

ET SMART MOBILT VÆRKTØJ

En ting er, at metoden kan bruges til at arbejde med biodiversitet på flere niveauer. Men derudover er den store styrke ved metoden, at den er nem at bruge i praksis, når man arbejder i felten. Det siger phd og biolog Kristine Engemann Jensen fra SLA, som sammen med ConTech Lab har været med til at initiere appen:

-Med bynatur.app har vi fået et smart mobilt værktøj, vi nemt kan have med i felten, og som gør, at vores data automatisk bliver digitaliseret. Man skal blot besvare en række indbyggede standardiserede spørgsmål, der giver en kvalitetsvurdering af de enkelte arealer. Den del har været uhyre vigtigt for os i SLA, hvor vi netop arbejder interdisciplinært med at skabe høj kvalitets bynatur med alle dens godgørende effekter, siger Kristine Engemann Jensen.

HVAD KAN VI SÅ BRUGE FELTSÆSONENS DATA TIL?

De data, der indsamles hen over den kommende felt sæson, vil forskerne bag metoden omsætte til et score-system. Senere på året vil alle registrerede projekter dermed opnå en score:

-En score gør det lettere at formidle kompleks biologisk viden til fx beslutningstagere i en kommune, boligforening, eller hos en investor. Samtidig giver vægtninger og scores os mulighed for at udnytte potentialet i kunstig intelligens, som fx kan trænes til at komme med mere kvalitative vurderinger af et habitat, og på sigt; hvad vi kan gøre for at forbedre det, siger Lotte Nystrup Lund, der udover

Rasmus Vincentz.

Kristine Engemann Jensen.

sin forskning også driver futurista.dk som rådgiver om biodiversitet i byudvikling.

JO FLERE JO BEDRE

Ifølge Rasmus Vincentz er det afgørende for værktøjets kvalitet og nytteværdi, at vi får flest muligt med. Godt halvdelen af landets kommuner er i gang, men drømmescenariet er, at alle kommuner bruger Bynatyr.app aktivt her i den forestående felt sæson 2024:

-Vi vil gerne have alle kommuner med. Når vi bruger den samme nationale metode og det samme værktøj, ja så får vi alle det største udbytte af metoden, fordi projekter, indsatser og resultater kan sammenlignes på tværs. Det bliver vi alle meget kloge af og dermed bedre til at beskytte og udvikle vores bynatur - for det er jo i sidste ende det, det handler om, siger Rasmus Vincentz ■

OM BYNATUR.APP

Den nationale metode for kortlægning af bynatur er initieret af ConTech Lab - en del af Molio og SLA og er videreudviklet sammen med et bredere partnerskab bestående af Aarhus Universitet, COWI, Rambøll, STED, Natur 360, WSP Danmark, NIRAS, Futurista, Habitats, OIKO, DETBLÅ og Rådet For Bæredygtigt Byggeri. Metoden bygger på internationale standarder.

Metoden anvendes p.t. af flere end 570 brugere på 330 oprettede projekter i Bynatur.app landet over.

Læs mere om projektet på molio.dk/contech-lab/bynatur